

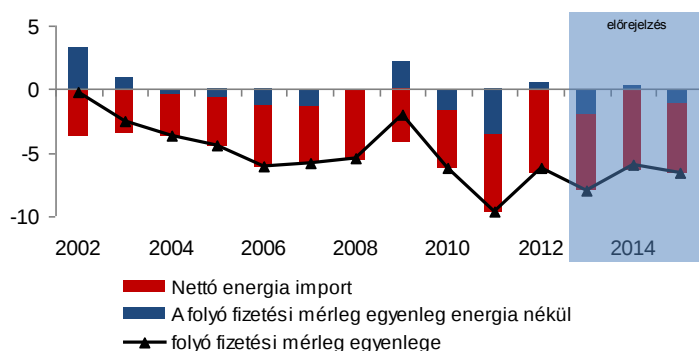
Törökország: Mitől sebezhető mégis a gazdaság?

Törökország a politika fogságában vergődik. Az elkövetkező valamivel több, mint egy éven belül összesen három választás lesz, melyeket a hatalmon levő, még mindig nagy népszerűségnek örvendő Erdogan és pártja szeretne megnyerni. Ebbe viszont nem fér bele egy olyan kiigazítás, amely növeli az exportot és csökkenti az importot, azaz a fogyasztást. Így marad a magas folyó fizetési mérleg hiány, amelyet turbulens időszakokban nehéz finanszírozni. Ez a sebezhetőség rövidtávon elsősorban a török deviza árfolyamában csapódik le.

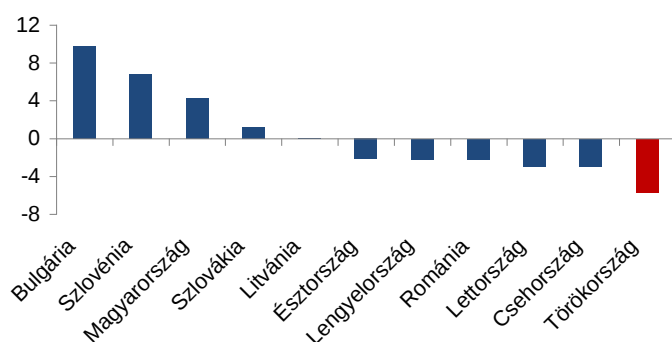
Folyó fizetési mérleg

A török gazdaság sebezhető pontja a folyó fizetési mérleg hatalmas, és hosszú ideje fennálló hiánya. Azon túlmenően, hogy a török emberek hasonlítanak a válság előtti magyar emberekre, nevezetesen, hogy szeretnek fogyasztani, más, fontosabb oka is van a jelentős deficitnek. Magyarországhoz hasonlóan Törökország is energiában szegény ország, így jelentős energia importra szorul, ami a GDP cirka 6 százalékára rúg évente. Viszont ez is kezelhető, mint a magyar példa mutatja, hiszen országunk évente a GDP 9-10 százalékára rúgó energiát importál! A válság előtt Magyarországon a folyó fizetési mérleg hiány a GDP 7 százaléka körül alakult, amely 2010-re átfordult többletbe, és tavaly már a GDP 2,8 százalékával finanszíroztuk külföldet (2,8 milliárd euró többletünk volt). Így a török gazdaságban is benne van a lehetőség, hogy a folyó fizetési mérleg hiányt átfordítsa, de annak túl gyors véghezvitele a belső fogyasztás visszaesésén keresztül növekedési áldozatokkal járna. Ezért inkább egy lassabb folyamatra lehet számítani, amit „a hiány kinövésének” szoktunk nevezni. A török lakosság folyamatosan kicsit kevesebbet fogyaszt, mint amennyit megtermel. Mint az alábbi ábrán látható, Törökország a folyó fizetési mérleg deficit alapján messze kilóg a régióbeli országok közül.

A folyó fizetési mérleg egyenlege a GDP %-ában

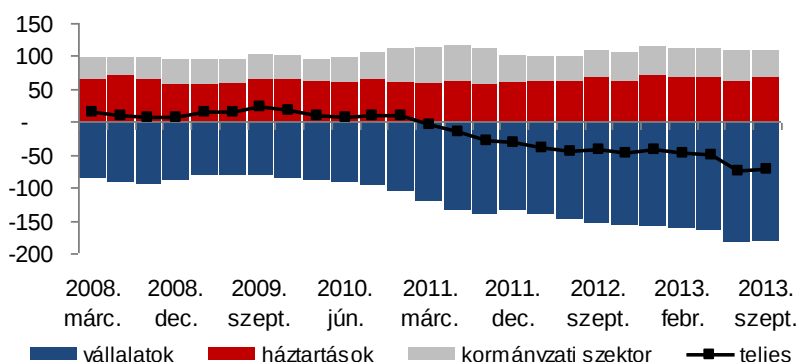
és régiós összehasonlításban

Forrás: Turkstat, Eurostat, Erste Investment

A fennálló folyó fizetési mérleg deficit azt jelenti, hogy Törökországot a külföldnek folyamatosan finanszíroznia kell, méghozzá nem is kis mértékben, évi 50-60 milliárd dollárral. Ezért külpiazi zavarok esetén ez a finanszírozás nehézkessé válhat, mint ahogy a közelmúltban is láhattuk. Az sem segít, hogy 2011-ben az ország nettó devizapozíciója negatívvá vált, amely tavaly már elérte az 50 milliárd eurós értéket. A török deviza támadása során a jegybanki intervenció következtében ez a „deficit” tovább növekedett.

A helyzet stabilizálásához a fogyasztást kellene visszafogni, amellyel nemcsak az a probléma, hogy a gazdasági növekedést is visszafogja, hanem politikai áldozatokkal is jár, ami jelen pillanatban nehezen vállalható lépés, hiszen a következő egy éven belül három választás is esedékes Törökországban. Így a török deviza elleni spekuláció során a politika sokáig nem is akart tenni semmit, illetve jegybanki intervencióval próbálta megoldani a problémát, amelyről már sokszor bebizonyosodott, hogy csak nagyon ritkán járható út. Így maradt a „megszorítás” a legtolerálhatóbb, és persze leggyorsabb hatású formája, a kamatemelés.

Nettó devizapozíció

Forrás: Turkstat, Erste Investment

Politika

A török választások

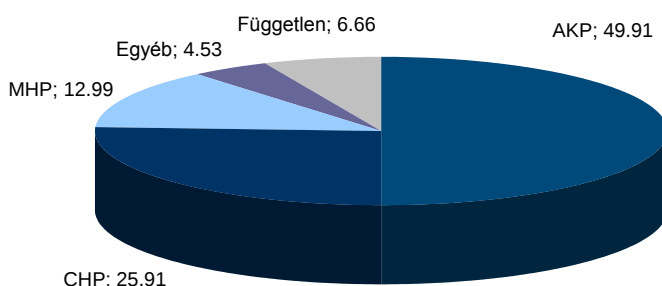
	legutóbbi	gyakoriság	következő
Helyhatósági választások	2009. márc. 29.	5 évente	2014. márc. 27.
Elnökválasztás	2007. aug. 28.	7 évente	2014. augusztus
Parlamenti választás	2011. jún. 12.	4 évente	2015. június

Az elkövetkező valamivel több, mint egy éven belül háromszor fognak a török választók az urnákhoz járulni. Cirka egy hónap múlva lesznek az önkormányzati választások, amelyet az elnökválasztás követ. Ez a második szavazás lesz az izgalmasabb, ugyanis a jelenlegi miniszterelnök, Erdogan már nem indulhat újra tisztségéért, így ha pártja, a jelenlegi kormánypárt (AKP: Igazság és Fejlődés Pártja) nyer, aminek a korábbi tüntetések (Gezi park) ellenére is jó esélye van neki akkor is távoznia kell posztjáról. Így már egy ideje azon dolgozik, hogy a törökországi politikai berendezkedést elnöki rendszerré formálja át. Ezt egyelőre a politikai ellenállás miatt jegelnie kellett, és valószínűleg ez már nem is fog sikerülni, annak ellenére sem, hogy a dolgok jelenlegi állása szerint jó eséllyel meg fogja szerezni az elnöki széket.

A török parlament összetétele

	mandátumok száma	%
Igazság és Fejlődés Pártja / AKP	327	59.7
Köztársasági Néppárt / CHP	134	24.5
Nemzeti Haladás Pártja / MHP	52	9.5
Demokrata Párt / BDP	29	5.3
Független képviselő	6	1.1

Az AKP 50%-ot szerzett a 2011-es választásokon

Török részvénytőkeindex a BÉT-en, tőkeáttétellel!

Erste ISE 30 Turbo Warrantok

[Részletek](#)

Az Erste Brókerek munkanapokon 8:30 és 22:00 óra között várják tőzsdei megbízásait telefonon:

Angyal Krisztián	1-235-5852	Baráth Tibor	1-235-5854	Bereczk Zoltán	1-235-5860
Bézsényi Zoltán	1-235-5855	Csató Dávid	1-235-5123	Farkas László	1-235-5895
Hanzli Judit	1-235-5886	Kababik József	1-235-5124	Kéri Lajos	1-235-5874
Kincse Áron	1-235-5858	Kis Dániel	1-235-5873	Kovács Zsolt	1-235-5175
Lojts László	1-235-5849	Varjú Péter	1-235-5111		

Honlap: www.erstebroker.hu, www.erstemarket.hu **e-mail:** erstebroker@erstebroker.hu

A kiadványban foglalt információk az Erste Befektetési Zrt. - 1138 Budapest, Népfürdő u. 24-26., tev. eng. szám: E-III/324/2008 és III/75.005-19/2002 (Társaság) által hitelesnek tartott forrásokon alapulnak, de azokért a Társaság szavatosságot vagy felelősséget nem vállal. A kiadványban foglaltak nem minősíthetők befektetésre való ösztönzésnek, befektetési tanácsadásnak, értékpapír jegyzésére, vételére, eladására vonatkozó felhívásnak vagy ajánlatnak. A tőkepiaci és makrogazdasági helyzetet, a befektetések és azok hozamai alakulását olyan tényezők alakítják, melyre a Társaságnak nincs befolyása, a befektető által hozott döntés következményei a Társaságra nem háríthatók át. A kiadványban foglaltak – teljes vagy részleges – felhasználása, többszörözése, publikálása, átdolgozása, terjesztése kizárólag a Társaság előzetes írásos engedélyével lehetséges. A kiadvány kiadása időpontjában érvényes. További részletek: www.erstebroker.hu, ügyletek előtti tájékoztatásról szóló Hirdetményben.

A kiadvány nem a befektetési elemzések függetlenségének előmozdítását célzó jogi követelményeknek megfelelően készült, nem vonatkozik rá a befektetési elemzések terjesztését, közzétételét megelőző ügyletkötésre vonatkozó tilalom.